

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRRTNI VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:celoletno . . . . . Din 40—
polletno . . . . . Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo obrtništva Dravske banovine.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Borštnikov trg št. 1.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.Štev. pri pošni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 18. decembra 1931.

Štev. 49.

Dsem cenj. naročnikom in čitateljem lista

Uprava lista opozarja vse cenj. naročnike, da bo izdala novoletno številko v povečani izdaji in se radi tega obrača do vseh tovarišev obrtnikov in ostalih cenj. čitateljev, da pošljejo za novoletno številko svoje oglase. V tej številki naj bo enkrat jasno prikazana in izražena naša stanovska zavednost s tem, da naj ne manjka obrtnika, ki ne bi poslal v lašno stanovsko glasilo vsaj najmanjšega inserata — voščila za ceno Din 20.—.

Obenem prosimo cenjene tovariše obrtnike, da preskrbe tudi inserate in voščila tvrdk, pri katerih nakupujejo surovine. Predvsem se obračamo s to prošnjo na vsa naša obrtna društva, da nam po možnosti priskočijo na pomoč in zberejo v svojem okolišju čim več inseratov voščil za našo novoletno številko, ki naj bo glasen in viden dokument naše samozavesti in propagande med obrtništvom samim za svojo obrt in strokovni list.

Uprava lista.

Quo vadis hrvatska javnost i privreda

Neokusen napad predsednika ljubljanske zbornice na zagrebške in hrvatske gospodarstvenike.

Ugledni list hrvatskih obrtnikov »Obrtniški Vjesnik« prinaša v svoji 49. številki članek pod gorenjim naslovom, ki ga prinašamo v prevodu radi značilnosti, kako sodijo hrvatski obrtniki o napadu predsednika ljubljanske zbornice na hrvatsko gospodarstvo.

Kakor znano, je novi obrtni zakon rešil problem sistema gospodarskih zbornic na najpravilnejši način, ker je prepustil gospodarstvenikom samim, da se sami odločijo o sistemu zbornic.

S tem najobjektivnejšim in najpravilnejšim zaključkom izgleda, da niso zadovoljni gotovi predstavniki ljubljanske skupne zbornice in je bila z njihovo inicijativo v dneh 27. in 28. septembra meseca v Ljubljani konferenca gospodarskih zbornic, na katero se za sedaj nečemo ozirati. Dolžni smo pa, da se ozremo na izjavo predsednika ljubljanske skupne zbornice g. Iv. Jelačina, katero je podal po imenovani konferenci dopisniku ljubljanskega »Jutra« z dne 29. XI. t. l.

Izjava g. Jelačina ni samo napad v obrambo posebnega principa, ampak je polna težkih žalitev za zagrebško in hrvatsko gospodarstvo, katero hoče posebne zbornice, pa bi si tega ne smel dovoliti niti g. Jelačin, kot ugledna gospodarska osebnost, a kaj šele kot predsednik ustanove, kakor je ljubljanska zbornica.

Bogata frazeologija, vsebovana v delu: »Odkrito povem, da jaz ne razumem hrvatske javnosti, kako ona v sedanjih dobi gleda herostratsko počenjanje sicer veljavnih gospodarskih interesov, da uničijo in ubijejo najboljše, kar imajo na polju gospodarske organizacije, se mi zdi, da je namenjena bolj neodgovornemu retorskemu efektu pred boljšo publiko, kakor pa premišljena z obzirom na položaj njenega autorja, kateri bi moral budno bdeči nad čuvanjem dobrih odnosov med gospodarstveniki brez ozira na Sotlo kot neko mejo. G. Jelačin se je tudi preveč spozabil, postavljajoč se v pozo nekatere nepogrešne avtoritete z vprašanjem: »Quo vadis Zagreb, quo vadis hrvatska javnost in privreda?« Pustivši na strani teatralni moment, moramo g. Jelačinu odgovoriti, da Zagreb kot hrvatska javnost zelo dobro vedo, kje hodijo in da oni ne želijo na 80letni tradiciji sanjati sanje »pravednika«. Mi smatramo gospodarstvo kot živ organizem z vsestranskimi novimi potrebami, katerim se morajo tudi naše usta-

nove prilagoditi. Neka sentimentalnost o 80letnih tradicijah, katero g. Jelačin rabi kot glavni argument za obrambo teze skupnih zbornic, pri realnem gospodarstveniku ne more roditi zelenih efektov. Tudi mi obrtniki, kot najodločnejši borci za posebne obrtne zbornice, spoštujemo 80letno tradicijo zagrebške zbornice, ker če bi tega ne storili, bi to pomenilo, da ne spoštujemo svojega lastnega dela, ali spoštovanje tradicij sestoji pravilno v tem, da to dolgoletno izkustvo uporabimo za ustvarjanje nekaj boljšega in tačasnega, priznavajoč vedno spoštovanje onemu, kar je bilo nekdanj za naše potrebe tačasno.

Zato je izjava g. Jelačina: »Človek v resnici ne more razumeti kratkovidnosti tistih, ki rušijo stare institucije, ki so preizkušene in imajo po historičnem razvoju tako sestavo, kakor jo vidimo pri vseh naših sosedih v Čehoslovski, Avstriji, Madžarski, Poljski in Italiji itd.«, v kolikor je izliv sentimentalnosti, v toliko tudi žaljiva izjava za naše gospodarstvenike, kateri so se že izjavili za posebne zbornice in za katere g. Jelačin, magari s položaja predsednika ljubljanske zbornice, nima legitimacije, da očita neko kratkovidnost ali dalekovidnost. Gospodarske prilike v Avstriji, Madžarski in Italiji menda niso tako rožnate, da bi nam te države

V smislu čl. 26 zakona o tisku priobčujemo na zahtevo deželnega sodišča v Ljubljani in na predlog zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani sledeči:

Popravek

V »Obrtnem Vestniku« št. 47 z dne 4. decembra 1931 ste objavili na strani 1. v stolpcu 1—3 članek pod naslovom »Stajersko obrtništvo je za ločene zbornice«, v katerem trdite:

Ako gre odsek predaleč, tedaj ima predsednik pravico tako vlogo zaustaviti — to pa se pri predsedstvu gotovo večkrat zgodi, da je šel odsek predaleč. — V smislu člena 26 in 27 zakona o tisku zahtevamo objavo sledečega popravka:

»Ni res, da je šel kdaj odsek predaleč, res pa je, da predsedstvo ni še nikoli zaustavilo vloge obrtnega odseka, ampak je šla vloga obrtnega odseka še vedno neizpremenjena naprej.«

V Ljubljani, dne 10. decembra 1931.
Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Predsednik: Ivan Jelačin ml., I. r.
Tajnik: dr. Pretnar I. r.

služile za vzor, kar se pa tiče Čehoslovake, moremo prepričati g. Jelačina, da je vodja čehoslovakega obrtnega pokreta, g. Neumann, bivši minister železnic, pred mesecem ob priliki svojega bivanja v Beogradu potrdil velike prednosti posebne beograjske zbornice pred skupnimi zbornicami v Čehoslovaki. Naposled smo tudi mnenja, da kadar je govor o gospodarsko naprednih državah, v katere bi se morali ozreti, tedaj prideta v prvi vrsti v poštev Francija in Nemčija, na kateri je g. Jelačin pozabil, ker tam obstoje posebne obrtne zbornice. Tudi te države spoštujejo svoje tradicije, kar jim g. Jelačin menda noče oporekati, pa so vendar zgradile ono, kar jim je diktiral duh in potreba časa.

Konec izjave g. Jelačina: »Da vendar zmaga pamet!«, ki se tiče onih gospodarstvenikov, ki želijo posebne obrtne zbornice, je več kot žaljiva in dosedaj popolnoma neobičajna v naših gospodarskih odnosih, poraznejša je pa še tembolj, ker se je poslužuje predsednik zbornice pri oceni dela zagrebške in hrvatske javnosti.

Veled žaljivega napada predsednika ljubljanske zbornice na zagrebško in hrvatsko gospodarstvo, ki pa ne more in ne sme skaliti pristranih in tesnih odnosov našega in hrvatskega gospodarstva, ker so te zveze tradicionalne, katere mi znamo spoštovati, kar ali — po zgornji izjavi — manjka g. Jelačinu, predsedniku ljubljanske skupne zbornice, — ker da se poslužimo z besednikom g. Jelačina — »ni zmagala pamet«.

Ivan Vidgaj, krojaški mojster,
Rogaška Slatina.

Naš pokret!

Cenjeni gospod urednik! V imenu tu-kajšnjega obrtništva v Rogaški Slatini Vas prosim, da bi sprejeli teh par vrstic in jih objavili v »Obrtnem Vestniku«, v katerem čitamo stališče drugih naših stanovskih kolegov iz naše banovine. Tudi pri nas v našem okraju stojimo na stališču ločenih zbornic, ker se zavedamo, da bi se edino potem mogel naš položaj izboljšati. Na primer: Sedaj se prodaja, posebno na deželi, v trgovinah mnogo stvari, čevlji, obleke itd. Vse te izdelke pa napravijo tovarne in jih razpošiljajo podeželskim trgovcem, ki jih potem prodajajo in s tem slabšajo obrtništvo, katerega pri-

Iz uredništva.

Vsem cenjenim obrtnikom — dopisnikom sporočamo, da nismo mogli priobčiti vseh nam doposlanih člankov. Skušali jih bomo v prihodnjih številkah. Z ozirom na njih urgence jih prosimo, da nam radi tega oprostijo.

Obenem pa prosimo, da naj vsak dopisnik pristane z ozirom na važnost dopisa na svoj podpis.

Z današnjo številko je prevzel uredništvo lista naš tovariš Ivan Mihelič ml., elektrotehnik iz Ljubljane, ter je tako naše stanovsko glasilo prišlo v roke stanovskega tovariša, kar nam je garancija za uspeh res stanovskega lista.

Vse dopise in informacije o pokretu ločenih zbornic in izjave naj se blagovolji pošiljati na naslov Lovro Plčman, Ljubljana, Ilirska ul. 15.

krajšujejo na ta način za delo. Nasprotno je pa kriva temu tudi naša takozvana inteligenca, katera skoraj dosledno noče več podpirati domačega obrtnika. Ona ga pozna, če vzamemo n. pr. samo volitve, pri katerim se mu približa s hinavskim in priliznim obrazom ter mu obeta zlate hribe in doline, ko pa mine ta čas, potem se pa ti gospodje sploh nič več ne zmenijo za reveža obrtnika, pa če ga prav živega vrag vzame z družino vred. Dovčna oblast pa tudi zadostno ne upošteva, da je obrtnik na deželi velik revež, ki s samo krparijo ne more živeti, ne pa da bi poleg tega mogel redno plačevati tako visoke davke.

Torej: Vsi stanovski kolegi zahtevamo soglasno ločeno obrtno zbornico in ostanimo zvesti naši državi in Njegovemu Veličanstvu kralju.

Nova organizacija usposabljanja čl. učiteljstva za obrtno-nadaljevalne šole

Čehoslovsko ministrstvo prosvete je sklenilo, da otvori v začetku šolskega leta 1931/32 nov tip šole. To so zavodi, kjer se bodo usposabljali učitelji za obrtno-nadaljevalne šole. Po sklepu z dne 22. maja 1931 imajo ti zavodi naloge, pripraviti slušatelje za praktično poučevanje na vajenskih šolah, to pa ne samo za pouk strokovnih predmetov, ampak tudi za poučevanje predmetov obrtno-gospodarskih. Poleg tega bodo slušatelji poučeni tudi o administraciji in upravi teh šol. V teku teh študij naj bi se tudi usposobili za iniciativno delo v novem poklicu, v poklicu strokovnega učitelja.

V ta namen sta otvojena dva taka zavoda:

a) Prvi pri državni obrtni šoli v Plznu (ta ima namen usposabljati slušatelje za stavbeno in lesno obrt).

b) Drugi pa na prvi državni obrtni šoli v Pragi (za kovinarske obrti).

Drugi taki zavodi pa bodo otvorjeni po oddelkih, oziraje se na druge panoge obrtništva.

Urniki na teh šolah vsebuje 36 učnih ur. Predmeti so razdeljeni tako, da se poučujejo nekateri predmeti za vse slušatelje, za a) in b), drugi predmeti pa bodo razdeljeni po strokah (torej za stavbenike stavbarstvo, dočim za kovinarje — strojegradba).

Iz načelstva Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

Z ozirom na to, ker predvideva novi obrtni zakon § 392. mesto dosedanjih Zvez obrtnih zadrug okrožne odbore, morajo vse dosedanje zveze stopiti v likvidacijo, da pripravijo vse potrebno, ko stopi novi obrtni zakon v veljavo, da namesto njih pričnejo takoj lahko poslovati novi okrožni odbori.

V nove okrožne odbore bodo spadale vse kolektivne in strokovne zadruge.

Za likvidatorja Zveze obrtnih zadrug je postavilo mestno načel. v Ljubljani g. Filipa Pristova, črkoslikarja v Ljubljani, za strokovnega preglednika pa g. dr. Jurija Koceta, konc. adj. Z. TOI v Ljubljani. Zvezo načelstvo bo delovalo naprej in upravljalo tekoče posle, dokler ne stopi novi obrtni zakon v veljavo.

Opozarjamo vse včlanjene zadruge, da se obračajo še nadalje kot dosedaj na Zvezo v morebitnih potrebah in vprašanjih. Prijavljajo naj tudi vse redne in izredne občne zbere.

Načelstvo.

OUZD v novembru 1931.

Odkar se je pojavilo na denarnem trgu pomanjkanje gotovine, je opaziti rapidno napredovanje gospodarske krize. Število zavarovanih delavcev je bilo manjše nego istega datuma lanskega leta:

15. VIII. za	2.794	delavcev
1. IX. »	4.591	»
15. IX. »	4.669	»
1. X. »	5.468	»
15. X. »	6.821	»
1. XI. »	9.119	»
15. XI. »	10.577	»
1. XII. »	11.023	»

Tudi za poostritev gospodarske krize je značilno, da se mnogo bolj odpuščajo moški delavci nego ženske. Na eno odpuščeno žensko odpade že več kot 6 odpuščenih moških delavcev mesto nekdanjih štirih.

Zdravstvene razmere so se pri moških neznatno poslabšale, dočim so se pri ženskah občutno izboljšale (odstotek ženskih bolnikov je padel za -0,32 odst. na 2,56 odst.).

Padec povprečne dnevne zavarovane mezde (katera odgovarja približno povprečnemu dnevni delavskemu zasluzku) je narasel na Din 0,86 ali 3 1/3 odstotkov. Faktično znižanje delavskih plač je pa še večje, ker podjetniki vedno pravilnejše prijavljajo delavce v zavarovanje.

Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla za Din 347.792,80. To pomeni, da je delavstva izgubilo na plačah zaradi gospodarske krize dnevno blizu Din 400.000 ali mesečno približno 10 milijonov. Dohodki OUZDa (bolniški prispevki) so se zaradi tega znižali dnevno za več kot Din 20.000 ali mesečno več kot pol milijona.

Izkaz

najvažnejših statističnih podatkov za mesec november 1931.

Povprečnina	moških	ženskih	skupaj
članov	57.434 - 8.800	30.361 - 1.396	87.795 - 10.196
bolnikov	1.217 - 147	778 - 136	1.995 - 283
odstotek bolnikov %	2,12 + 0,06	2,56 - 0,32	2,27 - 0,05
povprečna dnevna zavarovana mezda Din	29,04 - 0,68	19,66 - 0,62	25,80 - 0,86
celokupna dnevna zavarovana mezda Din	1.667.956,80 - 300.834,40	596.963,20 - 46.958,40	2.264.920 - 347.792,80

Spodnje debelejšje številke pomenijo prirast „+“ oziroma padec „-“ od lanskega leta.

Dolžnosti in pravice pomožnega osebja po novem obrtnem zakonu

Danes hočemo izpregovoriti o odnosih med pomožnim osebjem in podjetniki. Za pomožno osebje se smatrajo po novem zakonu: učenci (vajenci), osebe, ki opravljajo pri obrtih (podjetjih) pomožne posle, pomočniki, rokodelski, tvorniški delavci in vse druge osebe, ki se jim pri podjetjih poveri opraviljanje trgovinskih, rokodelskih ali drugih tehniških služb. Službena razmerja med službodavci in službojemniki se urejajo s službenimi pogodbami. Službojemniške organizacije lahko sklepajo s službodavcem kolektivne (skupne) pogodbe, da s to pogodbo uravnavajo medsebojna službena razmerja, pravice in dolžnosti. Prislilne organizacije službodavcev in službojemnikov ne smejo sklopiti takih kolektivnih pogodb. Kolektivna pogodba velja za vse zaposlene pomožno osebje, za katero je sklenjena.

Če iz službene pogodbe ne izhaja kaj drugega, je službojemnik dolžan izvršiti službo osebno, službodavec pa ne more svoje pravice po zahtevi dela prenašati na drugega. Pomožno osebje je dolžno vršiti svoje posle vestno in redno. Če ni drugače dogovorjeno, pomožno osebje ni dolžno opravljati hišnih opravil.

Če plača (zaslužek) ni določena v pogodbi in tudi ni pogojena brezplačnost, se smatra, da je pogojena primerna plača. V tem primeru se uporablja običajna plača kakor v drugih podjetjih v dotičnem kraju. Če ni drugače sklenjeno ali pri službah dotične vrste v navadi, se mora dajati plača po opravljeni službi. Če je tekoča plača v denarju odmerjena po mesecu ali po krajših rokih, se izplačuje najkasneje naslednjega dne vsakega meseca ali ob koncu poedinega posla. Plača, odmerjena po daljših rokih, se izplačuje najkasneje ob koncu vsakega koledarskega meseca. Plača, odmerjena po času (uri), po kosu ali po poedinih storitvah, se daje za že opravljene storitve ob koncu vsakega tedna. Če pa gre za službe višje vrste, ob koncu vsakega koledarskega meseca. Vsekakor dospel že doslužena plača, čim se službeno razmerje neha.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje sme predpisati v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo za izvestne stroke, da se zaslužek ne izplačuje ob sobotah, temveč kak drugi dan v tednu. Službojemnik, plačan po kosu ali po poedinih storitvah, sme pred dospelostjo plače zahtevati predujem v razmerju izvršene službe s svojimi izdatki.

Službodavci so dolžni izplačati plače v dinarski vrednosti. Ne smejo dajati svojemu pomožnemu osebju blaga na up. Prav tako ne smejo zavzavati osebja, naj kupuje svoja živila, kakor mu jih oni priporočajo, niti naj se pogode obvezno o uporabi plače za druge namene. Službodavci smejo dajati pomožnemu osebju z njegovo predhodno privolitvijo na račun plače živila in redno hrano po lastni ceni, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, blago za delo in zemljo za uporabo pa po povprečni vrednosti, kakor jih to same stane. Ne smejo pa dajati svojemu pomožnemu osebju na račun plače alkoholnih pijač niti drugega blaga razen navedenih predmetov. Dajatve stanovanj, kurjave, razsvetljave in hrane za plačo (zaslužek) sme minister za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju zbornic in delavskih zbornic prepovedati določenim vrstam podjetij ali za izvestne kraje in pokrajine. Plače se ne smejo izplačati v gostilnah, kavarnah, kantinah itd., kjer se točijo alkoholne pijače. Vse te naredbe veljajo tudi za osebe, ki za imetnika obrti zunanji lokala ali delavnice izdeluje ali razpečava izdelano blago ali polizdelke, če se take osebe ne bavijo z razpečavanjem blaga kot samostojni imetniki obrti. Te odredbe veljajo, kolikor se nanašajo na službodavca, tudi za njegove rodbinske člane, pomočnike, poblaščenca, poslovodje, nadzorstvene osebe itd., kakor tudi za imetnike drugih obrti, pri katerih sodelujejo omenjene osebe v poslu posredno ali neposredno. Terjatve za blago, ki se je dalo zoper te odredbe na up, ne more službodavec ali oseba, njemu enaka, niti iztožiti niti na katerikoli način od pomožnega osebja terjati.

Službojemnik obdrži pravico do plače, če je po najmanj štirinajstdnevem službovanju zadržan opravljati službo zbog bolezni ali nezgode za razmerno kratek čas, to je največ en teden, in če tega ni zakrivil namerno, niti s hudjo nemarnostjo. Isto velja, če je zadržan opravljati službo brez svoje krivde iz drugih tehničnih vzrokov, ki zadevajo njegovo osebo. Pač pa je službojemnik dolžan brez odlašanja javiti službodavcu svoj zadržek in mu na njegovo zahtevo predložiti izpričevalo okrožnega urada za zavarovanje delavcev ali uradnega zdravnika o vzrokih in trajanju njegove delovne nesposobnosti. Če je bil službojemnik zadržan opraviti službo po službodavčevih okolnostih, mu gre plača. Službojemnik pa je dolžan dopustiti, da se mu vra-

čuna ono, kar je prihranil, ker ni opravljal službe, ali kar je pridobil z drugo zaposlitvijo, ali kar je namerno opustil pridobiti, to je, da se ni brigal za drug zaslužek.

Če je službojemnik zadržan vršiti svojo službo zaradi opravljanja vojaške vežbe, ne prestane njegovo službeno razmerje in mu ostane pravica do njegovih denarjih prejemkov za čas štirih tednov, ako je njegovo službeno razmerje neprtrigoma trajalo leto dni in ako za ta čas ne prejema od države ustrežne odškodnine. Ta pravica mu pa ne gre, če je pozvan vršiti svojo vojaško službo v stalnem kadru.

Uredba o praznikih

Na osnovi § 62. zakona o občem upravnem postopku predpisujem uredbo o praznikih v smislu zakona o občem upravnem postopku. »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 9. novembra 1931, št. 262/LXXXI/562.

§ 1.

Kolikor veže zakon o občem upravnem postopku na praznike izvestne pravne učinke, se smatrajo poleg nedelj za praznike:

- Za vse državljane: rojstni dan Nj. Vel. kralja in dan uedinjenja — državna praznika.
- Za državljane pravoslavne vere nastopni pravoslavni prazniki: 1. Bogojavljenje, 2. Sabor sv. Jovana (Jovanji dan), 3. Sv. Sava, 4. Sretenje, 5. Blagovest, 6. Djurdjev dan, 7. Sv. Ciril in Metod, 8. Sv. Peter in Pavel, 9. Sv. Ilija, 10. Preobraženje, 11. Velika gospojina, 12. Mala gospojina, 13. Krstov dan (dne 14./27. septembra), 14. Mitrov dan, 15. Arhandjelov dan, 16. Vavedenje Bogorodice, 17. Sv. Nikola, 18. Badnji dan, 19. Prvi in drugi dan božiča, 20. Veliki petek, 21. Drugi dan uskrša, 22. Spasov dan, 23. Drugi dan Duhov.

c) Za državljane rimsko-katoliške vere ti-le rimsko-katoliški prazniki:

- Novo leto, 2. Sv. Trije kralji, 3. Svečnica, 4. Sv. Jožef, 5. Marijino oznanjenje, 6. Sv. Ciril in Metod, 7. Sv. Peter in Pavel, 8. Veliki Šmaren, 9. Vsi sveti, 10. Brezmadežno spočetje blažene Device Marije, 11. Prvi in drugi dan božiča, 12. Drugi dan velike noči, 13. Vnebohod, 14. Drugi dan binkošti, 15. Telovo.

č) Za državljane grško-katoliške vere ti-le grško-katoliški prazniki:

- Bogojavljenje, 2. Sretenje, 3. Blagovest, 4. Djurdjev dan, 5. Sv. Ciril in Metod, 6. Sv. Peter in Pavel, 7. Sv. Ilija, 8. Preobraženje, 9. Velika gospojina, 10. Mala gospojina, 11. Krstov dan (dne 14./27. septembra), 12. Mitrov dan, 13. Arhandjelov dan, 14. Vavedenje Bogorodice, 15. Bezgrešno začetje Bogorodice, 16. Sv. Nikola, 17. Badnji dan, 18. Prvi in drugi dan božiča, 19. Veliki petek, 20. Drugi dan uskrša, 21. Spasov dan, 22. Drugi dan Duhov.

d) Za državljane evangelijske augsburškega in helvetskega (reformiranega) veroizpovedanja ti-le evangelijski prazniki:

- Novo leto, 2. Veliki petek, 3. Drugi dan velike noči, 4. Vnebohod, 5. Drugi dan binkošti, 6. Praznik reformacije (dne 31. oktobra), 7. Dan pred božičem, 8. Prvi in drugi dan božiča.

e) Za državljane islamske vere ti-le islamski prazniki:

- Prvi dan Mohamedovega rojstva (mevlud), 2. Prvi trije dnevi ramazanskega bajrama, 3. Prvi trije dnevi kuranskega bajrama, 4. Prvi dan novega leta.

f) Za državljane židovske vere ti-le židovski prazniki:

- Vsaka sobota, 2. Dva prva in dva poslednja dneva pashe, 3. Dva dneva ševnota, 4. Roš-ašana (dva dni), 5. Jon-ki-pur, poldrugi dan (pol dne pred jon-ki-purom), 6. Prva dva dneva in poslednja dva dneva sukota.

Za pravne osebe se smatrajo kot prazniki oni dnevi, ko oblastva po zakonu o praznikih ne poslujujejo.

§ 2.

Ta uredba stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

V Beogradu, dne 31. oktobra 1931; III. št. 61.476.

Predsednik ministrskega sveta
minister za notranje posle
P. R. Živković s. r.

**Obrtniki,
jačajte naš tisk!**

VIII. Obrtniški PLES

se bo vršil v soboto

16.

januarja 1932

v Kazini

Predmeti, ki se poučujejo na obeh teh šolah na a) in b).

Nauk o vzgoji, metodika na obrtno-nadaljevalnih šolah (tako zvanih vajenskih šolah) in uvod v vajensko delo 3...3

Nastopi in poizkusi v pouku 4...4.

Državoznanstvo in narodno-gospodarstvo 3...3.

Organizacija, administracija, uprava obrtno-nadaljevalnih šol, poizkusi o reformi teh šol 1.

Vzgoja obrtnega naraščaja 1.

Solska higiena in higiena v delavnici; prva pomoč pri nezgodah 2.

Metodika poučevanja pismenosti na obrtno-nadaljevalnih šolah 1.

Metode za ponazorovanje, učni pripomočki za obrtno-nadaljevalne šole in risanje na tabli 1...1.

Strokovni predmeti za a).

Metodika strokovnega pouka.

1. Za zidarsko, kamnoseško, tesarsko, krovsko in kleparsko obrt 2.

2. Za betonske zidarje (železobeton), cementarje, pečarje, za izdelovalce šamotnih deščic in zidarje, specialiste za vodnjake 3.

3. Za mizarje, stavbene in pohištvene, za strugarje in steklarje.

4. Za ključavničarje, stavbene in umetniške 4...4.

5. Za soboslikarje, ličarje in pleskarje 4.

Strokovno risanje za strojne ključavničarje 4...4.

Delo v delavnici in nadzor nekaterih del v delavnicah 8...8.

Strokovni predmeti za b).

Metodika strokovnega pouka:

1. Za strojne ključavničarje, železostugarje in sestavljalce strojev 4...0.

2. Za livarje in kovače 3.

3. Za strojne ključavničarje, kleparje in instalaterje 4...0.

4. Za elektrotehniko in mehaniko 0...5.

5. Za kolarje in karoserje 0...3.

6. Za avtomonterje in druge 2...0.

Strokovno risanje za stavbne obrti 4...4.

Delo v delavnicah, kjer se obdelujejo kovine, in ekskurzije v zavode, kjer se seznanijo s tem delom 8...8.

Skupaj v vsakem oddelku 36...36.

Pogoj za sprejem v zavod s stavbnim oddelkom je, da mora biti prosilec absolutno višje stavbene šole, dočim pa mora biti prosilec za sprejem v kovinarski oddelak absolutno višje strojne šole. V obeh slučajih se zahteva dvoletna praksa. Slušatelji lahko dobe podporo do 500 Kč mesečno, če se zavežejo, da bodo poučevali na obrtno-nadaljevalnih šolah najmanj 6 let. Na koncu teh študij morajo polagati slušatelji strokovni učiteljski izpit pred posebno izpraševalno komisijo.

Gotovo je, da so ustanovljene te šole samo zato, da se izboljša obrtno-šolsko učiteljestvo. Zato so ustavljeni tudi vsi počitniški tečajji, ki so usposabljali učiteljestvo za obrtno-nadaljevalne šole.

Tako bodo učitelji narodnih šol polagoma zamenjani s strokovno naobraženimi silami. Lippert-Kus.

**Obrtniki,
širite naš list!**

ZONATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta šte. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon šte. 30—20.

Račun poštne hranilnice šte. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

† Ivan Krefl

Ugledni braslovški posestnik in krojaški mojster g. Ivan Krefl, ki je bil med prvimi žrtvami strahovite katastrofe pri Celju. Smrt priličnega

moža je vzbudila med braslovškimi občani in okoličani splošno obžalovanje. Pogreb pokojnika se je ob veliki udeležbi številnih pokojnikovih prijateljev, znancev in drugih občanov vršil v soboto na braslovsko pokopališče.

Zvišanje prispevkov in znižanje dajatev

S 1. decembrom 1931 se ustanavlja za čas finančne krize podaljšanje bolezenskih dajatev od 26 na 52 tednov.

V bodoče bo torej imel oboleni član pravico do dajatev (zdravnika, zdravila, hranarina ali bolnica) samo 26 tednov. Od 27. tedna dalje bo morala prevzeti zanj oskrbo pristojna občina (ubožni list), ki je dolžna skrbeti za ubožne občane v primeru potrebe. Seveda ta oskrba za večino krajev nima dosti pomena.

Koliko znaša to zvišanje, je razvidno iz sledeče tabele:

Mezjni razred	Tedenska plata	doslej je odtegotval	od 1. 12. 31 dalje odteguje	razlika več
I. do 48.—		1.13	1.22	0.09
II. od 48.— do 57.60	57.60	1.66	1.78	0.12
III. » 57.60 » 69.60	69.60	2.—	2.13	0.13
IV. » 69.60 » 84.—	84.—	2.41	2.57	0.16
V. » 84.— » 100.80	100.80	2.90	3.11	0.21
VI. » 100.80 » 120.—	120.—	3.48	3.73	0.25
VII. » 120.— » 144.—	144.—	4.14	4.44	0.30
VIII. » 144.— » 172.80	172.80	4.94	5.33	0.39
IX. » 172.80 » 204.—	204.—	5.97	6.40	0.43
X. » 204.— » 240.—	240.—	7.04	7.55	0.51
XI. » 240.— » 288.—	288.—	8.28	8.88	0.60
XII. nad 288.—		9.94	10.66	0.70

(V splošnem delavskem žepnem koledarju si naj čitatelji tabelo popravijo.)

Šivilje in krojači

Od 3. do 23. januarja 1932 priredim

damski in moški prikojevalni tečaj.

Poučeval bom po najmodernejši metodi. Priglasitve sprejemam do 1. januarja 1932.

Natanč. pojasnila daje

TEODOR KUNC
lastnik konces. strok. šole
Ljubljana, Sv. Petra c.
4/II.

KROJASKE ZADRUGE, ki prijavi vsaj 15 udeležencev, imajo 40% popusta in se vrši tečaj na licu mesta.
KROJNI VZORCI se izvršujejo po meri.

Prispevi so se torej za bolniško zavarovanje s 1. decembrom 1931 zvišali od 6 odstotkov na 6.5 odstotka dnevne zavarovane mezde.

Iz zgoraj stoječe tabele je razvidno, v kateri mezdni razred se uvrsti delavec na podlagi tedenskih prejemkov ter koliko sme delodajalec odtegniti od plače delavca na teden v posameznem mezdnom razredu. Tabela kaže tudi primerjalno, koliko se bo delavcu od 1. decembra 1931 več odtegnilo od plače kot doslej.

Tarifa za tokomere

Tarifa o pobiranju žigovine in drugih pristojbin za dela, ki jih opravlja osrednja uprava za mere in dragocene kovine

Na podlagi čl. 5 zakona o upravi za mere in dragocene kovine je minister za trgovino in industrijo predpisal tarifo o pobiranju žigovine in drugih pristojbin za dela, ki jih opravlja osrednja uprava za mere in dragocene kovine.

Osnovne tarifne postavke za tokomere z dvema žicama do napetosti 120 voltov znašajo: do 2 amperjev Din 15, do 3 amperjev Din 20, do 5 amperjev Din 25, do 10 amperjev Din 30, do 15 amperjev Din 35, do 20 amperjev Din 40, do 25 amperjev Din 50, do 50 amperjev Din 70, do 100 amperjev Din 80, do 200 amperjev Din 100, do 500 amperjev Din 200, nad 500 amperjev Din 400.

Za tokomer s tremi žicami se povisajo tarifne postavke za 30%, za tokomere s 4 žicami pa za 50%.

Za napetosti, ki so višje od 125 voltov vsakega voda ali faze, se postavke takole povisajo: do 200 voltov za 10%, do 300 voltov za 20%, do 500 voltov za 30%, do 1000 voltov za 60%, do 2000 voltov za 120%, do 3000 voltov za 180%, do 5000 voltov za 300%, nad 5000 voltov do 400%.

Za periodičnost izpod 42 period ali nad 60 prehod se plača za vsak tokomer še po 20 Din. Za tokomere s transformatorjem se plača za 50% večja žigovina kakor je sicer določena za dotični tokomer. Za tokomer dvojne tarife se plača za 50% večja žigovina.

Za merila in meritvene naprave, ki se predložijo v svrhu preiskave sistema, se pobirajo te pristojbine:

Za merila in meritvene naprave za merjenje dolžine, debeline, votlosti in teže Din 200, za dopolnilno preizkušnjo sistema Din 100; za merila za merjenje površin v geodetske, strojne in podobne svrhe Din 200, za dopolnilno preizkušnjo sistema Din 100; za merila za merjenje površin v industrijske svrhe Din 400, za dopolnilno preizkušnjo sistema Din 200; za prečne tehtnice, tehtnice s skodelicami in mostne tehtnice Din 300, za dopolnilno preizkušnjo sistema pa Din 150. — Za ostale konstrukcije tehtnice Din 600, za dopolnilno preizkušnjo sistema Din 300; za taksametre Din 1000, za dopolnilno preizkušnjo sistema Din 500; za tokometre 1500 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema za Din 750.

Za overovljenje aparatov za kubiranje (votle mere) se bo pobiralo: do 100 litrov Din 100, čez 100 do 400 litrov Din 200, čez 400 do 600 litrov Din 250, čez 600 do 800 litrov Din 300, čez 1000 litrov Din 50 za vsakih polnih ali začetnih 100 litrov.

Za kemične analize zlitin, zlata, srebra in platine; za analize zlatih zlitin po Din 50, srebrnih po Din 20 in za platinove po Din 100.

Kadar stranke žele, da bi se overovljenje naprav, preizkušnja sistema njihovih meril itd. izvršile zunaj prostorov Osrednje uprave za mere, se morajo obrniti s pismeno prošnjo na Osrednjo upravo in dati preizkuševalcu brezplačno na razpolago primerno prostoro, potrebno potrežbo in sploh vse, kar je potrebno za preizkuševanje.

Tarifa predvideva pri pregledu in žigovanju tokometrov, če se tek uporablja v podjetjih in ustanovah, ki so last banovin, mest in občin, popust 10, 30 ali 50%.

Ivo Lah. Grafologija našega narodnega gospodarstva

Aristotel je postavil princip, da se celota nahaja v vsakem delu organizma. Dosledno temu se morajo vse lastnosti celote človeka nahajati implicitno med drugim tudi v načinu njegove pisave. Vsak temperament (kolerik, sangvinik, melanholik in flegmatik) ima svoje posebnosti v načinu pisanja črk, števk in drugih znakov. Isto velja za vsak karakter, spol, poklic itd. Ni dvoma o tem, da je mogoče človeka bolj ali manj zanesljivo prepoznati (diagnosticirati in prognosticirati) iz njegove pisave. Potrebno je samo pisavo razstaviti in analizirati po gotovih znakih.

Kompliciranost gospodarskih pojavov je tako velika, da zahteva njihovo diagnosticiranje in prognosticiranje razstavljanje gospodarskega procesa na posamezne komponente: produkcija, cirkulacija in konzumpcija dobrin, cene, obrestna mera, število delavcev itd. Vsaka komponenta se spreminja po gotovih pravilih ali zakonih, kateri so tipični za njo. Spremembe vsake komponente gospodarskega procesa lahko nazorno predočimo z grafikoni, katere smemo po analogiji imenovati »rokopis gospodarstva«.

Lajku se zdi skoraj neverjetno, da je mogoče v nepreglednem kaosu gospodarskih pojavov najti kakršnokoli zakonitost, regularnost ali formulo in vendar je tako. Če pa eksistirajo take zakonitosti in take formule, potem je mogoče iz njih zaključevati na bistvo gospodarskega procesa in celo na njegov potek v bližnji bodočnosti.

Skoraj je odveč naglašati važnost takih študij. Saj je na razvoju narodnega gospodarstva zainteresiran vsak posameznik in vsi ljudje kot celota. V sedanjih gospodarskih krizi, ki se je začela v sredini leta 1930 ob otvoritvi sovjetskega dumpinga z lesom in pozneje še z žitom ter drugimi proizvodi, se je pojavil strah zaradi »bližajočega se konca kapitalističnega gospodarstva in svetovne poplave komunizma«. Koliko je ta strah upravičen na podlagi narodno-gospodarskih grafikonov?

Jugoslavija še nima konjunkturnega inštituta, to je institucije, ki bi izčrpano proučevala vse komponente gospodarskega procesa. Vsled tega ni mogoče podati grafikonov iz vseh področij gospodarstva. Lahko pa nudimo grafikone o kretanju pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani zavarovanih delavcev. Priporočiti pa moramo, da so podatki šele od leta 1923 naprej popolnoma zanesljivi. Za leto 1919 podatkov sploh nimamo.

Že na prvi pogled je razviden ritem valovanja števila zavarovanih delavcev. Manjši in krajši valovi trajajo 12 mesecev. To valovanje povzroča sezimska delavnost, v prvi vrsti stavbstvo, gozdarstvo, poljedelstvo, oblačilna industrija itd. Od januarja do junija vsakega leta število zavarovancev narašča. V juliju je opažati majhen prehodni padec. Ta posebnost manjka do 1922 zaradi netočnosti statističnih podatkov in razen tega še v letu 1929 zaradi anomalij, katere je povzročila izredno huda zima. V avgustu doseže sezija svoj maksimum in nato zopet pada do konca leta.

Mnogo večji in neprimerno važnejši so tako zvali konjunkturalni valovi. Izrazito je naraščanje števila zavarovanih delavcev od začetka 1919 do sredine 1923, t. j. 4 1/2 leta. Od sredine 1923 do konca 1925, t. j. 2 1/2 leta sledi padanje zavarovancev. Prvi naš povišni konjunkturalni val je trajal torej od začetka 1919 do konca 1925, t. j. 7 let = 4 1/2 + 2 1/2.

Drugi konjunkturalni val se je začel v začetku 1926. Naraščanje zavarovanih delavcev je trajalo zopet 4 1/2 leta, t. j. do sredine 1930. Od tu dalje članstvo OUZDa zopet pada. Koliko časa bo trajalo to padanje? Ali bo sedanja gospodarska kriza zopet trajala 2 1/2 leti?

Pričakovanje, da se bo sedanja gospodarska kriza končala že koncem 1932, izgleda na prvi pogled zelo verjetno. Če se oba konjunkturalna vala popolnoma ujemata v prvem delu, to je v

trajanju gospodarskega poleta (vzgon), potem je verjetno, da bo tudi gospodarska depresija (kriza) trajala v obeh konjunkturalnih ciklih enako dolgo, t. j. 2 1/2 leta. Vrhu tega se je opazilo že pred vojno, da znaša naš konjunkturalni val sedem let. Ne da bi se spuščali v podrobnejše študije, citiramo samo en odstavek uvodnega članka »Slovenca« od 19. julija 1931 »Kdaj bo konec gospodarske krize?«, katerega avtor očitno ni poznal tozadevnih statističnih podatkov OUZDa v Ljubljani.

»Raziskovanje gospodarske zgodovine kaže, da nimamo v preteklosti samo kratkih, par let trajajočih dvigov in depresij gospodarstva, pač pa tudi gibanje navzgor in navzdol za cela desetletja. Tako vidimo, da smo imeli pred vojno od leta 1895 dalje do 1913 dobo velikega razvoja v gospodarstvu navzgor, ki je bila sicer prekinjena po krizah leta 1900 in 1907. Prihodnja gospodarska kriza pa bi imela nastopiti leta 1914 (kar so napovedali narodni gospodarji že leta 1913), toda izbruhnila je svetovna vojna. Od leta 1870 do 1895 pa je bila v splošnem doba gospodarske depresije, v kateri smo tudi imeli krize ter boljše čase. Zanimivo je, da so bile tudi v tej dolgi dobi depresije krize v razdobju sedem let in se je splošno smatralo, da je ta doba postala skoraj pravilo za razvoj gospodarstva.«

Približno sedemletno trajanje konjunkturalnega vala so opazovali tudi drugod, in sicer daleč nazaj v zgodovini. Tako konjunkturalno valovanje je zasledoval Američan Moore do leta 1762, in sicer v Uniji, Angliji in Franciji. Približno sedemletni turnus je znan že iz časov Plinija, seveda z izjemo, da se takrat ni nanašal na industrijo, ampak na poljedelstvo. Mogoče je 7 egiptovskih suhih in debelih let prvi konjunkturalni cikel, kar jih je zgodovina zabeležila.

(Konec prihodnjic.)

Pregled 1000 dinarskih bankovcev

»Službene novine« objavljajo naredbo Narodne banke, glasom katere bo 21. decembra začela pregledovati vse novčanice po 1000 Din ter jih pričela nadomestovati z novimi, ki bodo stariim podobne razen posebnega znaka, ki bo vnešen v nove bankovce. Pregledovanje tisočdinarskih bankovcev je ukazal finančni minister z naredbo z dne 4. decembra in predvsem zato, da se zaščiti ljudstvo pred ponarejenimi tisočdinarskimi bankovci. Narodna banka izjavlja, da bo bankovce pregledovala in zamenjala do vstevši zadnjega dne v februarju 1932 leta. Novčanice po 1000 Din, ki so bile izročene prometu dne 30. novembra 1920 in ki ne bodo predložene Narodni banki v pregled in zamenjavo, bodo 1. marca 1932 prenehale biti zakonično plačilno sredstvo v zasebnem denarnem prometu. Narodna banka sama pa jih bo še nadalje sprejemala v plačilo.

Kolektivna obrtna zadruga za sodni okraj Radovljica na Bledu

sklicuje na podlagi opozorila sreskega načelstva v Radovljici na dan 27. decembra 1931 ob 3 popoldan v Sokolskem domu na Bledu izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika, 2. izjava za skupne ali avtonomne obrtne zbornice, 3. raznoterosti. Ta občni zbor je sklican na pobudo združenih članov, ki se zanimajo za sistem zbornice, in sicer na podlagi novega obrtnege zakona. — V nedeljo 20. t. m. se bo pa vršil tudi izredni občni zbor Zadruga izvoščkov in avtotaksijev na Bledu ob 2 pop. v hotelu »Lovec« na Bledu z istim dnevnim redom.

Razno

Potrdila o sposobnosti za državne licitacije. Tvrde, ki se udeležujejo ofertalnih licitacij za državne in samoupravne dobave se opozarjajo na to, da je po razpisu D. R. br. 195.100 oddelka za državno računovodstvo in proračun v Beogradu z dne 16. novembra 1929 sicer dovoljeno izdajati pristojnim zbornicam potrdila z veljavnostjo za dobo treh mesecev, da pa ministrstvo vojske in mornarice zahteva, da se predloži na licitacijah, vršilih se pri vojaških oblasteh tako potrdilo o dobavni sposobnosti, iz katerega mora biti med drugim razvidno, da se tvrdka bavi stalno s posli, ki so predmet licitacije in to baš tistih predmetov, ki so v konkretnem slučaju predmet licitacije t. j., da mora biti navedeno v potrdilu dotično blago, ki ga želi ofertant ponuditi na dotični licitaciji po kakovosti in količinah. Iz tega sledi, da se permanentna potrdila z veljavnostjo za dobo 3 mesecev pri vojaških upravah ne priznavajo.

Tovarna elektrod na Dobravi. Tovarna Kranjske industrijske družbe na Blejski Dobravi, v kateri se izdelujejo elektrode in anode za električne peči, obratuje že dolgo v zelo skrčenem obsegu, ker so one industrije, ki potrebujejo njene izdelke, radi obče gospodarske krize omejile ali celo popolnoma ustavile obratovanje. Bati se je bilo, da bo treba radi tega tudi obrat na Dobravi docela ustaviti. Da pa to vsaj za zdaj prepreči, je Kranjska industrijska družba sprejela ponudbo za izvršitev večjega naročila na elektrode za izvoz v Rusijo, čeprav je cena za to naročilo izredno slaba.

Katerim poklicem pripadajo novi poslanci? Od novih poslancev je 29 bivših ministrskih predsednikov in aktivnih in bivših ministrov, 61 odvetnikov in notarjev, 52 trgovcev in industrijev, 43 zemljiških posestnikov in kmetov, 22 duhovnikov (19 pravoslavni in 3 katoliški), 20 profesorjev in učiteljev, 19 županov in občinskih uradnikov, 12 zdravnikov, 12 zasebnih uradnikov, 9 novinarjev, 7 inženjerjev in podjetnikov in 19 državnih upokojencev.

Privilegirano Trgovsko agenturo Jugoslavije v Berlinu je trgovski minister razpustil in prevzame njene posle berlinsko jugoslovensko poslaništvo.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 24. decembra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg moke, 10 kg izoliranega traku in 1 zaporne zaklopke.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. decembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg gline, 50 kg terpentina, 600 kg žebeljev, 200 komadov smrkovega platna, 200 komadov steklenega papirja, 300 tub sidla, 1500 pil, 400 komadov sčetak za čiščenje bencinskih svetilk, 500 komadov lopat, 2500 m bakrene žice, 430 kg žebeljev, 100 komadov rudarskih kladiv, 200 kg vijakov z maticami itd.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 31. decembra t. l. ponudbe glede dobave jeklenih vrvi ter glede

dobave oljne sklopke. Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 31. decembra t. l. ponudbe glede dobave 380 kg bakrene žice.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. decembra t. l. ponudbe glede dobave 165 m² šip, 160 m brezšivnih pocinkanih železnih cevi, raznih pisarniških potrebščin, 3000 kg bencina, 1 zračnega kladiva ter raznega tekstilnega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled).

NAROČITE

Obrtniški koledar za leto 1932 pri Zvezi obrtnih zadrug!

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemlno snazi, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobi in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Joan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Pristopajte

Obrtniški samopomoči v Ljubljani

Kolinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Okusna in zdrava

ie

Kolinska kava!

Vsem naročnikom!

Da bo mogoče list redno izdajati, prosimo vse cenj. naročnike, da takoj poravnajo zaostalo naročnino.

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in AGA-RUŠE

udružene jugoslov. tvornice acetilena in oksigena d. d.

zadevoljajeta s svojimi prvovrstnimi proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS-PLINOM in KISIKOM

šikom vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo in sočelnobelo

acetilensko luč

Iskoriščajte tudi Vi se njihove proizvode v svojo korist!

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje